

ІНСТРУКЦІЯ
про заходи пожежної безпеки в Маріупольському державному університеті
(протипожежний режим)

1 Загальні положення

- 1.1 Ця інструкція поширюється на територію, будинки, споруди та приміщення Маріупольського державного університету (надалі - Університет) і встановлює основні вимоги до забезпечення пожежної безпеки в них.
- 1.2 Інструкція застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству, нормативній базі загальнодержавного та внутрішньоуніверситетського рівнів.
- 1.3 За організацію ознайомлення з інструкцією працівниками, здобувачами освіти Університету відповідають керівники структурних підрозділів.
- 1.4 Працівники та здобувачі освіти Університету зобов'язані вивчати та дотримуватися встановленого протипожежного режиму та інших чинних нормативно-правових актів з питань пожежної безпеки.
- 1.5 У разі виявлення порушення протипожежного режиму і/чи несправностей, внаслідок яких можливе виникнення пожежі, необхідно вжити заходів щодо їх усунення, а в разі потреби повідомити безпосереднього керівника або особу, що його заміщує.
- 1.6 За невиконання вимог інструкції до порушників можуть вживатись заходи дисциплінарного впливу, вони можуть бути притягнуті до відповідальності згідно чинного законодавства України. МОН України

2 Порядок утримання шляхів евакуації

- 2.1 Наявні на кожному поверсі евакуаційні шляхи і виходи позначаються відповідним знаком пожежної безпеки та схематичним планом евакуації на шляхах і виходах.
- 2.2 Стаціонарні зовнішні пожежні сходи, сходи на перепадах висот і огорожі на покриттях будівель та споруд необхідно утримувати справними, пофарбованими.
- 2.3 У разі розміщення технологічного, експозиційного та іншого обладнання у приміщеннях повинні бути забезпечені евакуаційні проходи до сходових кліток та інших шляхів евакуації.
- 2.4 У приміщенні, яке має один евакуаційний вихід, дозволяється одночасно розміщувати (дозволяється перебування) не більше 50 осіб.
- 2.5 Сходові марші і площадки повинні мати справні огорожі із поручнями,

- котрі не повинні зменшувати ширину сходових маршів і площадок.
- 2.6 За наявності людей у приміщенні двері евакуаційних виходів можуть зачинятися лише на внутрішні запори, які відчиняються зсередини без ключа.
  - 2.7 Сходові клітки, внутрішні відкриті та зовнішні сходи, коридори, проходи та інші шляхи евакуації мають бути забезпечені евакуаційним освітленням. Світильники евакуаційного освітлення повинні вмикатися з настанням сутінків у разі перебування в будівлі людей.
  - 2.8 Світлові покажчики «Вихід» необхідно постійно утримувати справними. У залах для глядачів, виставкових, актових залах та інших подібних приміщеннях вони мають бути увімкнуті на весь час перебування людей.
  - 2.9 Не допускається:
    - 2.9.1 улаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, двері розсувні, підйомні, такі, що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей;
    - 2.9.2 захламлювати шляхи евакуації меблями, обладнанням, різними матеріалами;
    - 2.9.3 забивати, заварювати, замикати на замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються зсередини, двері на шляхах евакуації та евакуаційних виходах;
    - 2.9.4 розташовувати у тамбурах виходів, гардероби, вішалки для одягу, сушарні, пристосовувати їх для торгівлі, а також зберігання, у тому числі тимчасового, будь-якого інвентарю та матеріалу;
    - 2.9.5 захламлювати меблями, устаткуванням та іншими предметами двері, люки на балконах і лоджіях, переходи в суміжні секції та виходи на зовнішні евакуаційні драбини;
    - 2.9.6 знімати встановлені на балконах (лоджіях) драбини;
    - 2.9.7 улаштовувати у сходових клітках приміщення будь-якого призначення (кіоски), обладнання;
    - 2.9.8 улаштовувати у загальних коридорах комори і вбудовані шафи, за винятком шаф для інженерних комунікацій; зберігати в шафах (нішах) для інженерних комунікацій горючі матеріали;
    - 2.9.9 робити засклення або закладання жалюзі і отворів повітряних зон у незадимлюваних сходових клітках;
    - 2.9.10 знімати двері вестибюлів, холів, тамбурів і сходових кліток;
    - 2.9.11 замінити скло, що не дає скалок при руйнуванні, на звичайне у дверях;
    - 2.9.12 знімати пристрої для самозачинення дверей сходових кліток, коридорів, холів, тамбурів, а також фіксувати самозакривні двері у відчиненому положенні;
    - 2.9.13 зменшувати нормативну площу фрамуг у зовнішніх стінах сходових кліток або закладати їх;
    - 2.9.14 розвішувати у сходових клітках на стінах дзеркала та речі виконані з горючих матеріалів (стенди, панно, тощо).
  - 2.10 Забороняється:

- 2.10.1 зменшувати кількість та розміри евакуаційних виходів з будівель і приміщень, класи вогнестійкості несучих та огорожувальних конструкцій, застосовувати будівельні матеріали з вищими показниками пожежної безпеки, змінювати інженерні та планувальні рішення й умови освітлення згідно з нормованою вимогою;
- 2.10.2 установлювати глухі ґрати на вікна, крім приміщень кас, складів, комор. У разі необхідності встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґрат, останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей ґрати мають бути відчинені (зняті).

3 Визначення спеціальних місць для куріння

Куріння дозволяється в спеціально відведених на території Університету місцях, які позначені відповідним знаком або написом та мають урну або попільницю з негорючих матеріалів. В інших приміщеннях та на території Університету куріння забороняється.

4 Порядок використання побутових нагрівальних приладів

Забороняється використовувати побутові нагрівальні прилади (електроплитки, кип'ятильники, електрочайники, газові плити, мікрохвильові печі, тощо для приготування їжі, за винятком спеціально обладнаних приміщень.

5 Порядок проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт та застосування відкритого вогню

- 5.1 Тимчасові ремонтні пожежонебезпечні (вогневі та зварювальні) роботи можуть виконуватися тільки з письмового дозволу проректора відповідного напрямку. Ці роботи мають проводитися згідно з вимогами правил пожежної безпеки під час проведення зварювальних та інших вогневих робіт і розділу VII Правил пожежної безпеки в Україні.
- 5.2 Забороняється:
  - 5.2.1 розводити багаття, користуватися відкритим вогнем, смолоскипами. При виконанні ремонтних робіт розігрівати бітуми та смоли у бітумоварках чи бочках дозволяється на відстані не менше 30 м від будівель та споруд;
  - 5.2.2 здійснювати вогневі, електрогазозварювальні та інші види пожежонебезпечних робіт у будівлях у разі наявності в приміщеннях людей;
  - 5.2.3 прибирати приміщення і прати одяг із застосуванням бензину, гасу та інших легкозаймистих та горючих рідин, а також відігрівати замерзлі труби із застосуванням відкритого вогню;
  - 5.2.4 розкидати й залишати неприбраними промаслені обтиральні

матеріали.

6 Правила проїзду та стоянки транспортних засобів

6.1 Автомобільні дороги, проїзди й проходи до будівель, споруд, пожежних вододжерел, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, пожежного інвентарю, обладнання та засобів пожежогасіння мають бути завжди вільними, утримуватися справними, взимку очищатися від снігу.

6.2 Забороняється:

6.2.1 стоянка транспорту у наскрізних проїздах будівель, на відстані менше 10 м від в'їзних воріт на територію об'єктів, менше 5 м від пожежних гідрантів, забірних пристроїв вододжерел, пожежного обладнання та інвентарю, на поворотних майданчиках тупикових проїздів. У зазначених місцях встановлюються (вивішуються) відповідні заборонні знаки;

6.2.2 зменшувати ширину доріг та проїздів для пожежних автомобілів.

7 Порядок відключення від мережі електроживлення обладнання та вентиляційних систем у разі пожежі

7.1 Посадова особа, що прибула на місце пожежі, зобов'язана вжити заходів, в разі необхідності, щодо відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), агрегатів, апаратів, зупинення систем вентиляції в аварійному та суміжних з ним приміщеннях (за винятком пристроїв протидимового захисту) та здійснити інші заходи, що сприяють запобіганню розвитку пожежі та задимленню будинку.

7.2 Для загального відключення силових та освітлювальних мереж складських приміщень, архівів та інших подібних приміщень необхідно встановлювати пристрої відключення ззовні вказаних приміщень на негорючих стінах.

7 Порядок огляду й зачинення приміщень після закінчення роботи

8.1 У всіх незалежно від призначення приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, з усіх електроустановок та електроприладів а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

8.2 Відповідальна особа за пожежну безпеку після закінчення роботи зобов'язана оглянути приміщення, пересвідчитись у тому, що відсутні порушення, які можуть призвести до пожежі, перевірити відключення електроприладів, устаткування та освітлення.

9 Порядок проходження посадовими особами навчання й перевірки знань з питань пожежної безпеки, а також проведення з працівниками протипожежних інструктажів та занять з пожежно-технічного мінімуму з призначенням відповідальних осіб за їх проведення

9.1 Посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично (один раз на три роки) проходять навчання та перевірку знань з пожежної безпеки.

9.2 Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною небезпекою, повинні попередньо пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум). Один раз на рік вони проходять перевірку знань відповідних нормативних актів з пожежної безпеки.

9.3 Звільнення від проходження навчання за програмами з питань пожежної безпеки може надаватися особам, які за попереднім місцем роботи вже проходили його (відповідно до посадових обов'язків, спеціальності або виду роботи, на яку їх приймають).

9.4 Особи, крім визначених в п. 9.2 та 9.3, під час прийняття на роботу та працівники щороку за місцем роботи проходять інструктажі.

9.5 За характером та часом проведення протипожежні інструктажі поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

9.6 Інструктажі проводять посадові особи, що пройшли у суб'єктів, які навчають, відповідне навчання і спеціальну підготовку та мають відповідне Посвідчення.

9.7 Працівники, які пройшли спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум), можуть бути звільнені від вступного та первинного інструктажів.

9.8 Інструктажі можуть проводитися разом з відповідними інструктажами з охорони праці.

9.9 Результати проведення інструктажів (крім цільового) зазначаються у Журналі реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуацій.

9.10 Забороняється приступати до роботи особам, які не пройшли навчання, протипожежного інструктажу і перевірки знань з питань пожежної безпеки.

10 Порядок організації і обслуговування наявних засобів протипожежного захисту

10.1 Вогнегасники.

10.1.1 Розміщення:

а) вогнегасники розміщують у легкодоступних помітних місцях (коридорах, біля входів або виходів із приміщень тощо), а також у пожежебезпечних місцях, де найбільша ймовірність виникнення пожежі, так, щоб не створювати перешкод для евакуації;

б) необхідно забезпечити захист вогнегасників від прямих сонячних променів та безпосередньої (без загороджувальних щитків) дії опалювальних та нагрівальних приладів;

в) вогнегасники, що розміщені поза межами приміщень або в

неопалювальних приміщеннях і не призначені для експлуатації за температури нижче 5 °С, на холодний період року переносять у приміщення, придатне для зберігання (при цьому на пожежних щитах і стендах розміщують інформацію про місце зберігання вогнегасників);

г) переносні вогнегасники навішують на спеціальних кронштейнах на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до його нижнього торця, на відстані від дверей, достатній для їх повного відчинення. Також їх встановлюють у пожежні шафи поруч із пожежними кранами, у спеціальні тумби або на пожежні щити (стенди). При цьому потрібно забезпечити можливість прочитання маркувальних написів на корпусі;

д) у разі постійного перебування людей у приміщенні вогнегасники розміщують всередині нього, непостійного - зовні або на вході до приміщення.

10.1.2 Утримання.

Відповідальний за утримання й експлуатацію засобів протипожежного захисту повинен:

а) своєчасно проводити огляд і організувати технічне обслуговування вогнегасників для утримання їх у працездатному стані;

б) контролювати систематичне ведення експлуатаційних документів;

в) забезпечити навчання працівників Університету при проведенні інструктажів з питань пожежної безпеки правилам застосування вогнегасників за призначенням;

г) при придбанні вогнегасників оглянути та перевірити наявність сертифіката відповідності, паспортів, переконатися, що вогнегасники опломбовані, не мають видимих зовнішніх пошкоджень, всі покажчики (якщо вони є) у межах робочого діапазону;

д) після первинного огляду вогнегасники пронумерувати та зареєструвати у журналі обліку вогнегасників.

е) не рідше ніж один раз на місяць провести періодичний огляд вогнегасників і перевірити:

- відповідність типу і заводського номера кожного вогнегасника його зареєстрованому обліковому номеру та місцю розміщення на об'єкті;

- дату проведення технічного обслуговування кожного вогнегасника, яка має відповідати вимогам інструкції з експлуатації;

- наявність та цілісність на кожному вогнегаснику пломби, пристрою блокування (запобіжної чеки), гнучкого рукава та кронштейна (якщо передбачено конструкцією);

- відсутність видимих зовнішніх пошкоджень вогнегасників та слідів корозії на них;

- положення стрілки індикатора тиску кожного закачаного вогнегасника, яка має бути в межах робочого діапазону (у зеленому секторі шкали індикатора), залежно від температури експлуатації;

- непошкодженість маркування (етикетки) кожного вогнегасника;

ж) занести результати огляду до журналу обліку вогнегасників.

10.1.3 Технічне обслуговування:

а) у разі виявлення недоліків вогнегасник направляють на перевірку (технічне обслуговування);

б) технічне обслуговування проводить підприємство з обслуговування вогнегасників у відповідний спосіб та строки;

в) якщо за результатами технічного діагностування вогнегасники визнають непридатними до подальшої експлуатації, їх знімають з експлуатації та утилізують.

10.1.4 Експлуатація:

а) необхідно застосовувати вогнегасники відповідно до паспортів підприємств виробників та вказівок про порядок дій при застосуванні вогнегасників, нанесених на їхніх етикетках;

б) при застосуванні вуглекислотного або порошкового вогнегасника для гасіння пожежі електрообладнання, що перебуває під напругою електричного струму до 1000 В, необхідно перебувати на безпечній відстані (не менше 1 м) від розпилювальної насадки вогнегасника до струмопровідних частин електрообладнання;

в) вуглекислотні вогнегасники застосовують у тих випадках, коли для ефективного гасіння пожежі необхідні вогнегасні речовини, які не пошкоджують обладнання та об'єкти (обчислювальні центри, радіоелектронна апаратура, музеї, архіви тощо);

г) при гасінні пожежі вуглекислотними вогнегасниками необхідно враховувати можливість зниження концентрації кисню в повітрі приміщення, особливо якщо воно невелике за об'ємом;

д) у приміщеннях, де застосування вуглекислотних вогнегасників може створити небезпечну для життя людини концентрацію газів у повітрі, а також у разі застосування пересувних вуглекислотних вогнегасників, необхідно використовувати ізолювальні засоби індивідуального захисту органів дихання;

е) застосовувати порошкові вогнегасники для захисту обладнання, яке може вийти з ладу в разі потраплення в нього вогнегасного порошку (електронне обладнання, електронно-обчислювальні машини), дозволено лише за відсутності газових вогнегасників;

ж) при гасінні пожежі порошковими вогнегасниками необхідно брати до уваги утворення високої запиленості і, як наслідок, - зниження видимості у приміщенні.

10.1.5 Заборонено:

а) експлуатувати вогнегасники, на яких є вм'ятини, здутості або тріщини на корпусі, запірно-пусковому пристрої, накидній гайці, а також у разі порушень герметичності з'єднань вузлів вогнегасника та несправності індикатора тиску (для закачаних вогнегасників);

б) завдавати удари по вогнегаснику;

в) розбирати і перезаряджати вогнегасники особам, які не мають права на проведення таких робіт;

г) кидати вогнегасник у полум'я при застосуванні за призначенням та вдаряти ним об землю для приведення його в дію;

д) спрямовувати насадку вогнегасника (гнучкий рукав або розтруб) при його експлуатації у бік людей;

е) використовувати вогнегасники для потреб, не пов'язаних із

пожежогасінням.

10.2 Системи протипожежного захисту (автоматична пожежна сигналізація).

10.2.1 Для підтримання систем протипожежного захисту у працездатному стані Університет укладає договори зі спеціалізованою обслуговуючою організацією.

10.2.2 Організації, які здійснюють технічне обслуговування, монтаж та наладку установок, повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт.

10.2.3 Установки систем протипожежного захисту утримують у працездатному стані та своєчасно (щомісяця) обслуговують.

10.2.4 Забороняється:

а) вимикати системи протипожежного захисту;

10.3 Пожежні ковдри.

10.3.1 Призначені для гасіння невеликих осередків пожеж у разі займання речовин, горіння яких не може відбуватися без доступу повітря.

10.3.2 Пожежні ковдри мають бути розміром не менше ніж 2 x 2 м.

10.4 Ящики з піском.

10.4.1 Ящики для піску мають бути місткістю 0,5, 1,0 або 3,0 м³ і укомплектовані совковою лопатою.

10.4.2 Пісок міняють за потреби.

10.5 Немеханізований пожежний ручний інструмент підлягає періодичному обслуговуванню, яке включає такі операції:

а) очищення від пилу, бруду та слідів корозії;

б) відновлення фарбування з урахуванням вимог стандартів;

в) випрямлення ломів та суцільнометалевих гаків для виключення залишкових деформацій після використання;

г) відновлення потрібних кутів загострювання інструмента з дотриманням вимог стандартів.

10.6 Внутрішні пожежні кран-комплекти

10.6.1 Внутрішні пожежні кран-комплекти слід встановлювати в доступних місцях. При цьому їх розміщення не повинно заважати евакуації людей.

10.6.2 Кожен пожежний кран-комплект має бути укомплектований пожежним рукавом однакового з ним діаметра та стволом, кнопкою дистанційного запуску пожежних насосів (за наявності таких насосів), а також важелем для полегшення відкривання вентиля. Елементи з'єднання пожежного крана, рукавів та ручного пожежного ствола мають бути однотипними.

10.6.3 Пожежний плоскоскладальний рукав необхідно утримувати сухим, складеним в «гармошку» або подвійну скатку, приєднаним до крана та ствола і не рідше одного разу на шість місяців розгортати та згортати наново.

10.6.4 Використання пожежних рукавів для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням, не допускається.

10.6.5 У вибухопожежонебезпечних приміщеннях за наявності пилу пожежні крани повинні бути укомплектовані пожежними стволами, що подають воду як суцільним струменем, так і розпиленням.

10.6.6 Пожежні кран-комплекти повинні розміщуватись у вбудованих або навісних шафках, які мають отвори для провітрювання і пристосовані для опломбування та візуального огляду їх без розкривання. При виготовленні шаф рекомендується передбачати в них місце для зберігання двох вогнегасників. На дверцята шаф, в яких знаходяться вогнегасники, мають бути нанесені відповідні покажчики.

10.6.7 Спосіб установлення пожежного кран-комплекту повинен забезпечувати зручність повертання вентиля та приєднання рукава. Напрямок осі вихідного отвору патрубка пожежного крана повинен виключати різкий залом пожежного рукава у місці його приєднання.

10.6.8 На дверцятах пожежних шафок із зовнішнього боку повинні бути вказані після літерного індексу «ПК» порядковий номер крана та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

10.6.9 Пожежні кран-комплекти не рідше одного разу на рік підлягають технічному обслуговуванню і перевірці на працездатність шляхом пуску води з реєстрацією результатів перевірки у спеціальному журналі обліку технічного обслуговування. Пожежні кран-комплекти повинні постійно бути справними і доступними для використання.

10.6.10 Зовнішні патрубки з приєднуваними головками, засувки, зворотні клапани для приєднання рукавів пожежних машин повинні утримуватись у справному стані.

11 Порядок проведення планово-попереджувальних ремонтів та оглядів електроустановок, опалювального, вентиляційного, технологічного та іншого інженерного обладнання

11.1 Експлуатація, проведення планово-попереджувальних ремонтів та оглядів електроустановок повинна проводитись згідно вимогам ПУЕ, Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів, Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

11.2 Перед початком опалювального сезону теплові мережі, які розташовані у приміщеннях, котельні, теплогенераторні й калориферні установки, печі та інші опалювальні прилади мають бути перевірені й відремонтовані. Несправні опалювальні пристрої не повинні допускатися до експлуатації. Результати перевірок фіксуються у спеціальному журналі із зазначенням дати, особи, яка здійснювала перевірку, та її підпису.

11.3 Забороняється вносити зміни до елементів системи опалення, вентиляції і кондиціонування повітря, які перешкоджають поширенню пожежі.

11.4 Монтаж, підключення, прокладання мереж, улаштування електричного захисту на лініях, які живлять побутові кондиціонери, повинні проводитися відповідно до вимог інструкції виробника.

11.5 Розміщення газових опалювальних котлів, опалювальних апаратів, ємнісних газових водонагрівників, газобалонних установок має відповідати Правилам безпеки систем газопостачання України.

12 Порядок проведення заходів із масовим перебуванням людей

12.1 При кількості людей понад 50 осіб потрібно використовувати приміщення, забезпечені не менше ніж двома евакуаційними виходами, що відповідають вимогам будівельних норм, не мають на вікнах глухих ґрат і розташовані не вище другого поверху в будівлях з перекриттями з горючих матеріалів, груп горючості Г3, Г4.

12.2 Особи, яким доручено проведення таких заходів, перед їх початком зобов'язані ретельно оглянути приміщення і пересвідчитися у цілковитій готовності останніх у протипожежному відношенні, зокрема, в тому, що вони забезпечені необхідною кількістю первинних засобів пожежогасіння, справних засобів зв'язку, пожежної автоматики та сигналізації.

12.3 Слід організувати чергування в актовій залі відповідальних чергових.

12.4 Не дозволяється перебування в приміщенні людей понад установлену норму, звуження проходів між рядами, встановлення в проходах додаткових стільців тощо.

13 Порядок утримання території, будівель, споруд, приміщень.

13.1 Під час експлуатації об'єктів забороняється зменшувати мінімальні протипожежні відстані.

13.2 Територія, будівлі, споруди та приміщення повинні систематично очищатися від горючого сміття, відходів виробництва, опалого листя, котрі необхідно регулярно видаляти (вивозити) у спеціально відведені місця.

13.3 На території повинно бути забезпечено освітлення зовнішніх пожежних драбин, протипожежного обладнання, входів до будинків та споруд.

13.4 У кожному приміщенні повинна бути розміщена табличка, на якій указано прізвище відповідального за пожежну безпеку, номер телефону найближчого пожежно-рятувального підрозділу, а також інструкція з пожежної безпеки.

13.5 Протипожежні двері, ворота, вікна, люки, клапани, завіси екрани) у протипожежних перешкодах повинні утримуватися у справному стані. Не допускається встановлювати будь-які пристрої, предмети тощо, що перешкоджають їх зачиненню.

13.6 У будинках, крім будинків V ступеня вогнестійкості, дерев'яні елементи горищних покриттів (крокви, лати) повинні оброблятися засобами вогнезахисту, які забезпечують I групу вогнезахисної ефективності.

13.7 Для всіх будівель і приміщень виробничого, складського призначення повинні бути визначені категорія щодо вибухопожежної та пожежної небезпеки відповідно до вимог ДСТУ Б В.1.1 -36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою», а також клас зони згідно з «Правилами будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок» (далі - ДНПАОП 0.400.-1.32-01), у тому числі для зовнішніх виробничих і складських дільниць, які необхідно позначати на вхідних дверях до приміщення, а також у межах зон усередині приміщень та ззовні.

13.8 Двері горищ, технічних поверхів, вентиляційних камер,

електрощитових, підвалів повинні утримуватися зачиненими. На дверях слід вказувати місце зберігання ключів. Вікна горищ, технічних поверхів, підвалів повинні бути зашклені.

13.9 Пряямки віконних прорізів підвальних і цокольних поверхів треба регулярно очищати від горючих матеріалів. Не допускається їх захарашувати або закладати віконні прорізи.

13.10 Будівлі та споруди мають бути забезпечені адресними вказівниками (назва вулиці, номер будинку), встановленими на фасадах будівель або інших видних місцях і освітлюваними у темний час доби.

13.11 Не допускається у підвальних та цокольних поверхах улаштування вибухопожежонебезпечних приміщень категорії А і Б, зберігання та застосування ЛЗР, вибухових речовин, балонів з газами, карбиду кальцію та інших речовин і матеріалів, що мають підвищену вибухопожежну небезпеку, а також улаштування складів горючих матеріалів, майстерень, де використовуються горючі матеріали, якщо вхід до них не ізольований від загальних евакуаційних сходових кліток.

13.12 Забороняється:

- а) влаштовувати на території звалища горючого сміття;
- б) використовувати горища, технічні поверхи й приміщення (у тому числі вентиляційні камери, електрощитові) не за призначенням, розміщувати в них виробничі і складські дільниці, засмічувати та захарашувати їх сторонніми предметами.

14 Порядок дій у разі виникнення пожежі

14.1 У разі виявлення ознак пожежі (горіння) кожний працівник та здобувач освіти зобов'язаний:

а) негайно повідомити про це за телефоном 101. При цьому необхідно назвати місцезнаходження об'єкта, вказати кількість поверхів будинку, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище. У разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби;

б) вжити (за можливості) заходів щодо евакуювання людей, гасіння (локалізації) пожежі первинними засобами пожежогасіння та збереження матеріальних цінностей;

в) повідомити про неї безпосереднього керівника чи відповідну компетентну посадову особу та (або) працівників охорони.

14.2 Посадова особа, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

а) перевірити, чи викликана оперативно-рятувальна служба цивільного захисту (продублювати повідомлення), довести про подію до відома безпосереднього керівника (згідно посадової інструкції);

б) у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), використовуючи для цього наявні сили й засоби;

в) видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідуванням пожежі;

г) припинити роботи (якщо це допускається технологічним

процесом виробництва) та навчальний процес в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідування пожежі;

д) перевірити включення оповіщення людей про пожежу, установок пожежогасіння, протидимового захисту;

е) організувати зустріч підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, надати їм допомогу у виборі найкоротшого шляху для під'їзду до осередку пожежі та в установці техніки на зовнішні джерела водопостачання;

ж) одночасно з гасінням пожежі організувати евакуацію і захист матеріальних цінностей;

и) забезпечити дотримання безпеки праці працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі.

14.3 З прибуттям на пожежу пожежно-рятувальних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх на територію об'єкта, за винятком випадків, коли чинним законодавством встановлений особливий порядок допуску.

14.4 Після прибуття пожежно-рятувальних підрозділів працівники та здобувачі освіти (в межах своєї компетенції) зобов'язані брати участь у консультуванні керівника гасіння пожежі з приводу конструктивних і технологічних особливостей об'єкта, де виникла пожежа, прилеглих будівель та пристроїв, організувати залучення сил та засобів об'єкта до вжиття необхідних заходів, пов'язаних із ліквідацією пожежі та попередженням її поширенню.